

L'ART DEL PAGÈS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Lo paludisme en lo Baix Llobregat

Ab aqueix títol que portaba, també un dels temas que 's discutiren darrerament per la secció d' Higiene del Congrés Mèdich, ha publicat en *La Renaixensa* nostre estimat amic don Felip de Hita Morros, una sèrie d' articles, que, apart del estudi que en los mateixos se fa dels orígens y causa del paludisme en aquella tan hermosa comarca, y dels medis que á son entendre podrian adoptarse pera combatre la endemia febril, contenen interessants noticias agrícoles, las quals nos proposém donar á coneixer á nostres lectors, ab la seguretat de que 'ns ho agrahirán, no sols per venir de persona que com lo Senyor Hita s' ha mostrat sempre en sos continuats escrits en la premsa, infatigable defensor dels interessos morals y materials dels habitants de dita regió, si que també per encaminarse dits treballs á la solució d' un problema, qual importancia som los primers en reconeixer, puig que afecta no solament á tots los pobles del Baix Llobregat sinó á nostra mateixa Capital, que experimenta ja avuy los sensibles efectes del paludisme, segons manifestació dels congreguistas que prengueren part en la referida discussió.

Lo Senyor Hita 's condol de que fossin molts los sistemas que aquells esposaren pera obtenir lo sanejament que 's desitja, cada un d' ells ab distint criteri y acusant cuasi tots desconeixement de la localitat ahont aquells tractan d' aplicar los procediments de que 's fan partidaris.

Coneguts los verdaders orígens del paludisme, lo que resta á fer son los treballs pràctichs, que han de ser distints segons

sian las especials condicions dels terrenos ahont la malaire 's desentrotlla.

Y aixó es precisament lo que no han tingut en compte en sa majoria los senyors que han sostingut dita discussió.

Respecte á la proposició que 's feu perque 's cultivessin las terras ermas del Baix Llobregat, lo Senyor Hita creu que no 's práctica ni possible en la actual situació de dits terrenos.

..

Y afegeix dit Senyor:

«Si avuy permaneixen tantas y tantas porcions sense explotar, es precisament per la impossibilitat de que s' han trobat pera ferho 'ls agricultors d' aquella comarca que á bon segur, no deixarian en sa activitat d' aprofitar un pam de terreno incult, si possible fos conrreuharlo.

Perqué es precís saber que las terras del Baix Llobregat son salinosas ó arenosas en grau superlatiu

Las primeras son refractarias á toda clase de cultiu; la vegetació es estéril y las plantacions se fan imposibles; fa algurs temps sols produhian la sosa y la barrella, que s' utilisavan per algunas industrias y podian recompensar los esfuerzos fets per utilizar dits erms, avuy que apenas tenen aplicació aquells productes, ja s' han abandonat, sense que se 'n pugan obtenir d' altres; la sal que 's manifesta en la capa superior de la terra per son color generalment blanch, y á voltas negrós, es signe de mort pera las plantas y 'ls arbres que sofreixen son domini.

Ben visibles son sos efectes, y 'l mes poch práctic en l' art de la terra, coneix tot seguit los punts en que aquella substancia existeix, fins sense que denuncihi sa existencia d' un modo evident.

Y no 'ns referim já als terrenos completament salinosos en tota sa extensió, sino als que son susceptibles d' un bon cultiu.

Un camp de blat, per exemple, ofereix hermós aspecte; en conjunt no deixa res que desitjar la ufana dels brins ni de las espigas; la cullita es segura, se presenta abundant; pero de moment observéu en lo subsol un rotllo cuasi sech, quatre brins solzament aixecan lo cap d' un modo vergonyant; sembla talment que 'l pagés que aquell blat sembrá tingué l' olvit de ferho en aquell tros desert, res de aixó, la salina allí acumulada ha fet impossible la vegetació.

Ademés, terrenos que no son de regadiu per son notable desnivell, com son tots los á que 'ns hem referit, y que per posarlos en condicions d' admetre lo rego necessitan aplanarse, y per lo tant gastos de consideració, no donarian fins que fossen cultivables cap garantia de recompensa al que las conreuhés.

De modo, donchs, que podém afirmar categoricament que en l' estat actual en que 's troban las terras salinosas del Baix Llobregat, no es realisable son cultiu, atesas las condicions geológicas de las mateixas.

Mes endavant ja dirém lo modo á nostre entendre, pera ferlas cultivables.»

..

«Las terras arenosas, diu, lo Senyor de Hita, son mes factibles d' explotació. puig sabut es que per ser esponjosas de sí, admeten la benéfica influencia dels agents admosférichs y se fan aptes pera 'l cultiu de tota classe de plantas y cereals.

Aixís ho han entés molts propietaris d' aquella regió, entre ells l' Excelentíssim senyor don Ferran Puig, que ha construít un ferro-carril económic per a transportar las arenas del mar als camps massa argilosos de sas hisendas del Prat.

Pero no tractém aquí de las terras que contenen la arena, com altre dels elements de sa composició, sinó dels inmensos arenals propiament dits tals, porque d' ella 's componen solament, y que si no son tant improductius com los terrenos salinosos, ofereixen també, no obstant, pobríssima vegetació.

Sols los pins marítims hi creixen bé; y sobre aquest particular som de la opinió del Dr. Sr. Giné y Partagás; mes enteném que 'l cultiu d' aquells s' hauria d' adoptar no com mida higiénica bastant á fer desapareixer lo paludisme, sinó com á medi d' explotació productiva d' uns terrenos que no admeten altre classe de plantacions.

No fa molts anys que 'ls propietaris de las terras arenosas del Prat, Viladecans y Gavá, arrendaren las mateixas als agricultors que las sollicitavan; al principi semblava que las vinyas s' hi desenrotllavan bé, lo mateix que las hortalissas. Fou ilusió de moment; puig á pesar de ser tan limitat lo preu del arrendament, (lo máxim era de vinticinch pessetas anyals per mouda), han sigut abandonadas per estérils.

Considerém, á pesar de tot, á ditas terras, salinosas y arenosas, com aptes pera 'l cultiu, y per lo tant, volant com lo temps, suposémlas ja avuy en estat d' explotació y 'ns trobarém ab que lo paludisme existirá de la mateixa manera que en la actualitat.

¿Y per qué aixó? Perque dit cultiu es molt poch remey á tan gran mal, y perque demostrat que tot lo problema consisteix en donar curs ó en fer desapareixer las ayguas detingudas, aquestas subsistirian sempre de la mateixa manera. »

(Seguirá.)

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Col-legi Pericial Agronómich.—Havent sigut aprobats per la Superioritat los Estatuts per los quals deu regirse lo «Col-legi Pericial Agronómich,» aquesta Corporació ha quedat constituïda é instalada en lo local del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, Portaferriassa, 21, principal.

Forman sa Junta Directiva los périts don Francisco X. Tobella y Argila, president; don Jaume Prats, vice-president; don Antoni Vila, secretari; don Emili Riera y Rubió, tesorero; don Pere Amargant y Ros, comptador.

Lo «Col-legi Pericial Agronómich» de Barcelona te per objecte la formació d' un cos pericial dels facultatius agronómichs pera l' exercici de sa professió; l' auxili mútuo y la protecció dels de sa classe, á la fi de fer cumplir las atribucions que son pròpias als constituïts y demanar en la forma deguda totas las que per las lleys y la facultat los hi corresponen.

Pá artificial.—Pot anomenarse aixís, á una classe de pá que 's produheix en Austro-Hungria, obtingut de certa lleguminosa originaria del Assia, que 's cultiva ja en gran escala en dita nació.

La planta es coneguda ab lo nom de *soya* y resulta que sa farina es molt nutritiva per l' excés de nítrógeno que conté.

En la Academia de Ciencias de París s' estudian mostrás d' aquesta classe de pá, analisantlas y ensajantlas baix distints

aspectes, resultant d' inapreciables qualitats pera combatre la diabètica, segons informes autorisats.

Per fi, aquesta classe de pá conté molt poca materia amilácea, essent d' un gust bastant agradable.

Patología vegetal.—Lo ministre d' Agricultura de Fransa acaba de crear en l' Institut nacional agronómich de París, un laboratorí de patologia vegetal pera estudiar las malalties de las plantas é investigar los medis mes propis pera combátrelas. Lo personal del laboratorí compendrà un director y un preparador, gefe dels travalls. Las funcions del director son gratuïtas. Lo preparador gefe dels travalls tindrà una assignació de 3000 franchs cada any y será nomenat entre las propostes que fassi 'l comitè consultiu de las estacions agronómicas M. Prillieux, inspector general d' ensenyansa agrícola, professor del curs de las malalties de las plantas en l' Institut nacional agronómich, ha sigut nomenat director d' aquest nou laboratorí.

Remey pera la malaltia de las patatas.—Un agricultor francès, M. Prilleux, ha descobert un nou remey contra la malaltia de las patatas.

En un hectòlitre d' aigua s' hi tiran sis kilos de sulfat de coure y sis de cals, regantse las plantas ab aquesta barreja.

Una proba feta ab gran cuidado desde 'l 5 al 16 d' Agost ha donat los següents resultats: 32 per 100 de pèrdua, per efecte de la malaltia, en las plantas no tractadas; cap pèrdua en las plantas tractadas per las barrejas Prilleux.

Es precis acudir á la malaltia desde bon principi, es á dir, tan aviat s' observin algunas tacas en las fullas, en cual cas l' éxit es segur.

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Berga.—Las copiosísimas y generals pluhas caygudas durant la última quinzena del mes de Septiembre prop-passat, després d' alguns danys insignificants, relativament als causats en diferents punts d' Espanya, ocasionáren á Berga un notable perjudici impediint la celebració de la fira de Septiembre que de-

via verificarse en los días 23 y 24. A pesar del péssim temps acudiren bastants forasters y se reuniren en la plassa-mercat distints caps de bestiar de varias classes; lo cual indica ben manifestament que la fira á que 'ns referim haguera sigut una de las mes concorregudas y de las mes profitosas pera nostra abatuda comarca.

Per acort del Ajuntament, s' aplassà senyalant pera sa celebració los días 20 y 21 del mes que som. En bé de la població y dels forasters á quins puga convenir, doném publicitat á la noticia del aplassament de la repetida fira.

Està tocant á son fi la vida dels fruyts y de las plantas que constituheixen la principal part de cullita nomenada de tardanerías. Notablement beneficiada per las últimas pluhas, ha sigut aquesta mes important de lo que era d' esperar un mes enrera. La sembra de blat podrá ferse en molt bonas condicions, per poch favorable que siga 'l temps durant la primera quinzena del mes que som.

Las peras que tan profit y nom donavan á Berga uns anys enrera, acaban de demostrar que si se cuydan ben bé los arbres, poden recobrar la ufana y valor que un dia tingueren. Las peras recullidas y las que están próximas á serho son moltas y gustosíssimas y no dubtém se vendrán á bon preu, donchs se contan ja en bastant número las demandas de classes, segons diu nostre colega *El Bergadan* que 's publica en dita ciutat.

Fransa.—La cullita de blat ha sigut aquest any de 96.430,002 hectólitres y la de ségol ha estat de 21.895,562 hectólitres. Aquesta cullita ha sigut en la nació vehina molt mes petita que la del any darrer que signé de 112.456,107 havent sigut també en general, molt mes baix lo rendiment en tots los estats europeus productors de blat.

La regió del Nort ha sigut en Fransa la que ha produhit més grà y la del Sud la que n' ha produhit menos. La Córcega figura, en estat que acaba de publicar lo ministeri d' Agricultura francès, sols per 218,000 hectólitres.

Vich.—De *La Veu del Montserrat*, del 29 de Septiembre propassat:

«Aquesta setmana hem tingut un temps molt bonich, que

‘ns ha indemnizat complertament de las passadas borrascas. De novas n’ anuncian los astrónoms per eixos dias. Desitjam no sian veritat sos pronóstichs, porque tal vegada la fira de Vich, que avuy comensa, tindrà alguna importancia si fa bon temps. La verema se va fent per tot arreu y en alguns punts en las millors condicions.»

VINS.

Altra dels perjudicis que la nova llei de consums sobre ‘ls alcohols ocasiona als viticultors, es lo de la pérdua del producte que obtenian de las brisas, que ‘s venian de 2 á 3 pessetas lo sach y ara han de llensarlas al femer; puig com los duenyos de las destilerías s’ han vist obligats á tancarlas, no troban los viticultors qui ‘ls compri ditas brisas.

Una part del plan de reformas económicas que projecta ‘l Ministre d’ Hisenda de Fransa ha sigut coneguda ja. Lo Ministre francés se proposa suprimir per de prompte ‘ls drets que té establerts l’ Estat sobre la circulació, consum y fabricació dels vins naturals.

En cambi d’ aquestos drets restablirà l’ impost de 200 franchs per consum d’ hectòlitre d’ alcohol. Se crearà ademés un impost sobre la venda. L’ impost será calculat pera que produheixi 60 milions de franchs anyals.

Dit funcionari públich se proposa que ‘l projecte, convertit en llei, comensi á regir en l’ any 1890, en cas de que s’ aprobi.

Per l’ aspecte y la marxa del mercat, en progresió favorable, empresa desde ‘ls primers embarchs de vins y rahim de la cullita actual, presagiém que si fos possible en breu plasso una disposició que permetés sense trabas de cap classe la fabricació de mistelas y la rebaixa dels drets d’ alcohols (esperits), especialment los del pays, nos trovariam sens dubte en un dels anys en que ab major fermesa s’ ha emprés la campanya vinícola, especialment á Tarragona.

Fransa.—La exportació de vins segueix augmentant. Desde lo primer de Janer á fi de Agost d’ aquest any, s’ ha exportat á la nació vehina 4.952,057 hectòlitres de vins ordinaris, contra 4.153903 en igual período de 1887, resultant una ventatja en los vuyt mesos citats de 798,154 hectòlitros.

Palma de Mallorca.—En aquesta Isla s' està acabant la bere-ma y segons noticias de diferentes comarcas, la cullita resulta molt satisfactoria.

Sembla, n' obstant, que las últimas pluhas han perjudicat los rahims, circunstancia que fá desmereixer la qualitat del most

En los últims anys ha prés entre nosaltres molt increment lo cultiu del cep, essent molt notables los avensos que s' han experimentat.

Vulla Deu que cap plaga vinga á malmetre tants travalls y fadigas.

Reus.—Las operaciones del veremar en aquesta ciutat se poden donar per terminadas.

Los que feren ditas feynas antes de la pluja, treurán uns mostos de millor calitat y forsa alcohólica que 'ls que beremaren durant y després de la pluja, en cual época 'ls rahims estavan empapats d' aigua ó alguns d' ells una mica passats.

No obstant aixó, en general la calitat del ví d' enguany es de creure que no desmereixerá de la dels anys anteriors, y per poch que s' animi lo mercat d' exportació, los vins d' aquest Camp obtindrán uns preus regulars, mes no tant alts com los que 's pagavan, degut á las novas disposicions ó trabas que 'l govern ha posat al comers de vins.

Tarragona—Algun temps paralisat lo mercat per las grans contrarietats que sofreix lo comers, mentras esperava vins nous.

La cullita es bona en calitat y cantitat aventse donat lo raríssim cas de que s' hajan exportat á Fransa grans cantitats de rahim, efecte de la desdixada lley d' alcohols.

Darrerament s' han estat embarcant partidas importants de vi, que s' envian á dit punt y altres països d' Europa. S' atribueix aquest moviment á la ruptura del tractat de comers entre Fransa é Italia.

Valls.—La cullita de vi se ressent un tant en sa calitat, de las continuadas pluhas.